

Dibuix en el teclat	Sola	Combinacions simultànies				Amb les següents tecles mortes soles								Amb les tecles mortes que s'obtenen prement les següents tecles en combinació amb AltGr												
		↑	BLM	AltGr	↑+AltGr	'	`	¨	^	_ ¹	~ ²	-	u	v	.	·	,	/	a	e	i	o				
						↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
K	k	K	K	ķ	Ķ							ķ	Ķ	ķ												
L	l	L	L	ł	Ł							ł	Ł	ł				ł	Ł							
M	m	M	M	μ								μ	Μ	μ			□									
N	n	N	N			ń	Ń					ń	Ń	ń								®				
Ñ	ñ	Ñ	Ñ	̄	̄																					
O	o	O	O	Morta		ó	Ó	ò	Ò	ö	Ö	ô	Ô	ō	Ō	õ	Õ	ó	Ó		ø	Ø	̇	̇	◌	◌
P	p	P	P	§	¶							̄	̄					̄								
Q	q	Q	Q	□	◻													◻								
R	r	R	R	ř	Ř													ř	Ř					®		
S	s	S	S	Morta	ß	ś	Ś	š	Š		ŝ	Ŝ		š				š	Š	ś	Ś	š	Š	š	Š	©
T	t	T	T	ţ	Ț				ț	Ț		ţ	Ț	ţ	Ț			ţ	Ț	ţ	Ț					™
U	u	U	U	Morta		ú	Ú	ù	Ù	ü	Ü	û	Û	ū	Ū	ú	Ū									
V	v	V	V	Morta														v	V							
W	w	W	W	ê	Ê					ŵ									ŵ							
X	x	X	X	×	⊗																					
Y	y	Y	Y	ē	Ě	ý	Ý	ỳ	Ỳ	ÿ	Ÿ	ÿ	Ț						ÿ		¥					
Z	z	Z	Z	ž	Ž													ž	Ž	z	Z	z				

Dibuix en el teclat	Sola	Combinacions simultànies				Amb les següents tecles mortes										Amb les següents tecles mortes en combinació amb AltGr													
		↑	BlM	AltGr	↑+AltGr	'		`		"		^		_ ¹		_ ²		/		o		s		d		.			
							↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑		↑
1 !	1	!	1		ã	'		`		"		^						/		o		s		d					
2 "	2	"	2	@	Ä	"		`		"		^			»	(←baixes)		1/2		o		s		d					
3 ·	3	·	3	#	Morta							^								o		s		d			...		
4 \$	4	\$	4	~	æ													1/4	3/4	o		s		d					
5 %	5	%	5	€	Ê														%o	o		s		d					
6 &	6	&	6	¬	ô															o		s		d					
7 /	7	/	7		Morta															o		s		d					
8 (8	(8	∞	Ô															o		s		d					
9)	9)	9		õ															o		s		d					
0 =	0	=	0		Ö														≠	o		s		d					
o a	o	a	o	\	Morta															o		s		d					
' ?	'	?	'	,	ç	'		`							?	?				o		s		d					
i ð	i	ð	i																		o		s		d				
` ^	`	^	`	[
+ *	+	*	+]	Morta											±							†		‡				

Dibuix en el teclat	Combinacions simultànies					Amb les següents tecles mortes										Amb les següents tecles mortes en combinació amb AltGr				
	Sola	Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		Combinacions simultànies		
		↑	BIM	AltGr	↑+AltGr	'	`	~	^	_ ¹	_ ²	/	o	s	d	.				
					↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑				
' ~	'	~	'	{	' (primer)	,				”										
, ;	,	;	,	Morta					,	(←cometa baixa)			,	(←cometa baixa)	”	(←baixes)				
. :	.	:	.	Morta					÷								•			
- _	-	_	-	Morta				- (alt)	~ (n)	— (m)	- (tou)	- (insep.)					- (menys)			
< >	<	>	<	«	»					<	>	<	>	«	»					
	Espai	Esp. m	Espai	Espai n (1/2)	Espai insep.									Espai cabell			Espai 1/6	Espai 1/3	Espai fi (1/5)	

NOTES A LES TAULES

1. La tecla _ (és a dir, el resultat de prémer la combinació ↑+guionet) insereix una ratlla baixa amb el teclat Espanyol. Amb el teclat CatTransU és una tecla morta que serveix per a inserir caràcters especials prement a continuació alguna altra tecla; per a inserir la ratlla baixa, cal prémer a continuació l'espaiador.

2. La tecla morta ~ s'insereix amb la combinació de tecles AltGr+4. Per a inserir el caràcter ~, cal prémer a continuació, igual que amb el teclat Espanyol, l'espaiador.

OBSERVACIONS A LES TAULES

↑ = tecla de majúscules (*shift* en anglès).

BIM = tecla de bloqueig de majúscules.

Les caselles ombrejades corresponen a tecles mortes (vegeu l'explicació de més avall: «2. Tecles mortes d'accents i altres diacrítics»). Si la casella està ombrejada però no hi ha la indicació «Morta» sinó un caràcter, aquest s'escriu prement a continuació l'espaiador.

Els caràcters de color blau no estan inclosos en les fonts que només tenen el joc ANSI 1252 (= Windows occidental); s'han de fer servir fonts Unicode per a escriure'ls. No totes les fonts Unicode tenen tots els caràcters acolorits en blau en la taula; en les últimes versions del Windows, algunes de les fonts Unicode més completes per a escriure aquests caràcters són Calibri, Cambria, Arial i lTimes New Roman. Fins a l'any 2016 Microsoft distribuïa amb els productes de l'Office (no amb el

Windows) la font Arial Unicode MS, que al principi pretenia incloure tots els caràcter Unicode (però l'any 2021 la versió 13 d'Unicode ja inclou 143.859 caràcters!).

Els caràcters de color vermell no estan inclosos en Unicode (almenys fins a la versió 5.2). Amb un teclat corrent, s'han d'escriure per mitjà de composició de caràcters: el caràcter base i a continuació el diacrític. Amb algunes fonts, com la Times New Roman, tots queden amb els diacrítics ben posicionats, però amb moltes altres fonts, no. Per això el teclat CatTransU té repetits aquests caràcters en dues posicions diferents: (a) Tots en les columnes 5 i 6 (combinacions simultànies amb les tecles AltGr i \hat{u} +AltGr) per a fer-los servir amb la font Times New Roman i altres fonts Unicode estàndard que centrin bé els diacrítics (encara que s'escriguin amb una sola combinació de tecles, internament el teclat els insereix mitjançant la composició del caràcter base i el diacrític). (b) Tots, excepte \acute{j} , \acute{j} , \grave{z} i \grave{z} , en les columnes següents (tecles mortes) per a fer-los servir amb les fonts d'ús privat que es fan servir en les publicacions de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics i en el Corpus Biblicum Catalanicum. En aquestes fonts d'ús privat, aquests caràcters especials estan dissenyats com a conjunt del caràcter base i el diacrític o els diacrítics, i van situats en l'àrea d'ús privat d'Unicode (posicions E100 a E11B). Cal tenir en compte que el teclats del Windows no admeten caràcters compostos de caràcter base i diacrític inserits amb l'ús de tecles mortes; per això alguns d'aquests caràcters compostos s'han hagut de posar en llocs de les columnes 5 i 6 on el caràcter base no facilita trobar-los fàcilment a la taula i recordar la manera d'introduir-los.

Els caràcters especials (els que no es poden inserir prement simplement una tecla) es poden introduir amb aquest teclat (com amb els altres teclats del Windows) seguint dos procediments diferents que s'expliquen a continuació: 1. Amb combinacions simultànies de tecles. 2. Fent servir tecles mortes (la majoria de caràcters).

Cal tenir en compte que alguns caràcters (com l'apòstrof tipogràfic) es poden inserir de més d'una manera.

1. Combinacions simultànies de tecles

Per a introduir un caràcter amb combinació simultània de tecles cal prémer en primer lloc la tecla modificadora o les tecles modificadores (\hat{u} , AltGr o bé \hat{u} +AltGr), a continuació la tecla del caràcter base i finalment deixar anar les dues tecles. En el cas de la tecla BIM, cal prémer primer aquesta tecla, a continuació la tecla del caràcter base i finalment altra vegada la tecla BIM.

El teclat CatTransU no fa servir les tecles modificadores Alt, Ctrl i la combinació \hat{u} +Ctrl perquè aquestes tecles es fan servir en la majoria de programes del Windows per a obrir menús (la tecla Alt) o per a activar certs atributs de format (les tecles Ctrl o \hat{u} +Ctrl). Per això aquest teclat només fa servir les tecles modificadores \hat{u} , AltGr i \hat{u} +AltGr.

Amb la tecla \hat{u} i l'espaiador s'introdueix l'espai *m* (o espai de l'amplada d'una ema, o quadratí). Cal tenir en compte que l'espai normal fa un quart de quadratí.

Amb la tecla AltGr s'introdueixen el caràcter alemany ß (AltGr+ \hat{u} +s; també es pot introduir amb AltGr+b a causa de la forma de la lletra), la fletxa \hat{u} (AltGr+f), el dígraf català l (AltGr+l; permet escriure la ela geminada amb l'interletratge o *kerning* adequat), els caràcters μ (AltGr+m), ∞ (AltGr+8) i § (AltGr+p), les cometes baixes dobles d'obrir « (AltGr+<), el signe de multiplicar \times (AltGr+x), el símbol de l'euro € (AltGr+5), l'apòstrof tipogràfic o cometa alta simple de tancar ' (AltGr+Apòstrof), el quadrat blanc □ (AltGr+q), l'espai *n* (de mig quadratí; AltGr+espaiador), i els caràcters compostos (vegeu més amunt): \acute{e} , \acute{e} , \acute{e} , \acute{g} , \acute{i} , \acute{j} , \acute{k} , \acute{p} , \acute{s} , \acute{i} , \acute{z} .

Amb la combinació de tecles AltGr+ \hat{u} s'introdueixen el símbol de l'euro € (AltGr+ \hat{u} +e), el dígraf català L (AltGr+ \hat{u} +l), el símbol ¶ (AltGr+ \hat{u} +p), el caràcter alemany ß (AltGr+ \hat{u} +s), l'asterisc \times (AltGr+ \hat{u} +x), les cometes baixes dobles de tancar » (AltGr+>), la cometa alta simple d'obrir invertida ' (AltGr+ \hat{u} +'), el signe de

- Amb la combinació AltGr+guionet: **ã, Ä, ð, Ð, è, È, g, G, h, H, ò, Ò, þ** (caràcter base: t), **Þ** (caràcter base: T).
- Amb la combinació AltGr+u: **ă, Ă, ě, Ě, ħ, Ĥ, ĩ, Ĭ, ö, Ö, ů, Ů**.
- Amb la combinació AltGr+v: **č, Č, ê, Ê, ğ, Ğ, ô, Ô, š, Š, ž, Ž**.
- Amb la combinació AltGr+punt: **þ, Þ, đ, Đ, ē, Ê, ħ, Ĥ, ì, Ĭ, k, K, l, L, m, n, ò, Ó, r, R, s, S, t, T, ù, Û, v, V, z, Z, ...** (caràcter base: 3), **•** (caràcter base: punt), **espai fi** (d'un cinquè de quadratí; caràcter base: espai), **- (menys)** (caràcter base: guionet).
- Amb la combinació AltGr+punt volat (és a dir, AltGr+ \hat{u} +tecla 3-): **ḃ, ḍ, é, Ê, ğ, Ğ, ħ, í, Ĭ, k, Ĭ, ñ, ò, Ó, p, q, s, š** (caràcter base: S), **t, ú, Û, w, ý, ž**.
- Amb la combinació AltGr+coma: **ç, ç** (caràcter base: E), **ş, Ş, ț, Ț, ,** (caràcter base: ç).
- Amb la combinació AltGr+/: (és a dir, AltGr+ \hat{u} +tecla 7/): **é** (caràcter base: e), **Æ** (caràcter base: A), **¢, f, j, k, L, □** (caràcter base: m), **ø, Ø, ſ, ¥, ½** (caràcter base: 2), **¼** (caràcter base: 4), **¾** (caràcter base: \$, és a dir, \hat{u} +4), **%** (caràcter base: %, és a dir, \hat{u} +5), **=** (caràcter base: =), **espai cabell** (és a dir, d'un dotzè de quadratí; tecla base: espaiador).
- Amb la combinació AltGr+a: **æ** (caràcter base: a), **Æ** (caràcter base: A), **æ** (caràcter base: e), **Æ** (caràcter base: E).
- Amb la combinació AltGr+e: **æ** (caràcter base: a), **Æ** (caràcter base: A), **ε** (caràcter base: e), **ə** (caràcter base: E).
- Amb la combinació AltGr+i: **ą, Ą, ċ, Ę, ı** (caràcter base: i), **q̇, Q̇**.
- Amb la combinació AltGr+o: **â, Â, ©** (*a* encerclada; caràcter base: b), **©** (dret de reproducció o *copyright*; caràcter base: C), **©** (*C* encerclada; caràcter base: Ç), **œ** (caràcter base: e), **CE** (caràcter base: E), **©** (*n* encerclada), **o** (caràcter base: o), **⦿** (cercle de punts, com a suport per a mostrar diacrítics; caràcter base: O), **®** (marca registrada; caràcter base: R), **©** (*S* encerclada), **™** (caràcter base: T), **①, ②, ③, ④, ⑤, ⑥, ⑦, ⑧, ⑨, °** (graus; tecla base: °a).
- Amb la combinació AltGr+s:³ **†** (caràcter base: +), **,** (cometa simple baixa en forma de 9; caràcter base: coma), **<** (cometa senzilla d'obrir; caràcter base: <), **>** (cometa senzilla de tancar; caràcter base: >, **espai d'un sisè de quadratí** (tecla base: espaiador).
- Amb la combinació AltGr+d:² **||** (caràcter base: 1), **‡** (caràcter base: +), **,,** (cometes dobles baixes en forma de 9; caràcter base: coma), **«** (caràcter base: <), **»** (caràcter base: >), **espai d'un terç de quadratí** (tecla base: espaiador).

Caràcters que es poden inserir de dues o més maneres diferents

Observeu que hi ha alguns caràcters corrents que es poden inserir de més d'una manera:

1. Cometa simple alta d'obrir (‘): (a) Prement dues vegades l'accent greu. (b) Prement l'accent greu i a continuació l'apòstrof recte.
2. Apòstrof tipogràfic o cometa simple alta de tancar (’): (a) Prement dues vegades la tecla d'accent agut. (b) Prement l'accent agut i a continuació l'apòstrof recte. (c) Prement la combinació AltGr+apòstrof.
3. Cometes dobles altes d'obrir (“): (a) Prement dues vegades l'accent circumflex. (b) Prement l'accent greu i a continuació les cometes rectes.
4. Cometes dobles altes de tancar (”): (a) Prement dues vegades la dièresi. (b) Prement l'accent agut i a continuació les cometes rectes.
5. Cometes dobles baixes d'obrir («): (a) Prement la combinació AltGr+<. (b) Prement la tecla combinació AltGr+d i a continuació el caràcter <.

3. Els caràcters *s* i *d* d'aquestes combinacions de tecles mortes han estat escollits perquè serveixen per a escriure caràcters que poden tenir una versió simple o doble.

6. Cometes dobles baixes de tancar (»): (a) Prement la combinació $\hat{u} + \text{AltGr} + <$. (b) Prement la tecla combinació $\text{AltGr} + d$ i a continuació el caràcter $>$.
7. Cometa simple baixa d'obrir (‹): (a) Prement la combinació $\text{AltGr} + 4\$$ (titlla) i a continuació el caràcter $<$. (b) Prement la tecla combinació $\text{AltGr} + s$ i a continuació el caràcter $<$.
8. Cometa simple baixa de tancar (›): (a) Prement la combinació $\text{AltGr} + 4\$$ (titlla) i a continuació el caràcter $>$. (b) Prement la tecla combinació $\text{AltGr} + s$ i a continuació el caràcter $>$.
9. Cometa simple inferior en forma de 9 (,): (a) Prement la combinació $\hat{u} + \text{guionet}$ i a continuació la coma. (b) Prement la combinació $\text{AltGr} + s$ i a continuació la coma.
10. Cometa doble inferior en forma de 99 (,,): (a) Prement la combinació $\hat{u} + \text{guionet}$ i a continuació les cometes rectes. (b) Prement la combinació $\text{AltGr} + d$ i a continuació la coma.
11. Caràcter ß: (a) Prement la combinació $\hat{u} + \text{AltGr} + s$. (b) Prement la combinació $\text{AltGr} + b$.
12. Caràcter €: (a) Prement la combinació $\hat{u} + \text{AltGr} + e$. (b) Prement la combinació $\text{AltGr} + 5$.
13. Caràcters de color vermell: vegeu més amunt (p. 5).

ALTRES QÜESTIONS

Canvi de llengua i de teclat.— Si es té instal·lat més d'un teclat, el canvi de teclat es fa per la barra de llengües que, minimitzada, apareix en la barra de tasques del Windows (a baix a la dreta de la pantalla) en forma d'un botó per al canvi de llengua (amb la sigla de la llengua activa) i un altre botó, a la seva dreta (amb la icona d'un teclat), per al canvi de teclat. El canvi de llengua i teclat per defecte només afecta el programa que està obert; cada programa pot tenir activat un idioma o un teclat diferents. La barra de llengua es pot configurar fent clic amb el botó dret del ratolí damunt de la icona de llengua o de teclat i escollint «Configuració» en el menú emergent que apareix.

Programes i caràcters Unicode.— No tots els programes que funcionen en Windows admeten els caràcters Unicode no inclosos en el joc de caràcters del Windows occidental ANSI 1252 (és a dir, els caràcters de color blau de la taula). Entre aquests programes que encara no admeten aquests caràcters o els admeten parcialment i en els quals, per tant, el teclat CatTransU funcionarà amb moltes limitacions, hi ha el programa WordPerfect (almenys fins a la versió X5).

Avantatges de la ela geminada de dos caràcters.— Sobre els avantatges de compondre la ela geminada amb dos caràcters ($l + l$, o $L + L$) en lloc de tres caràcters ($l + \cdot + l$, o $L + \cdot + L$), vegeu la pàgina web <http://www.b-j.cat/teclats>.